

Decembar, 2017.

LANSIRANJE NOVIH MODELA USLOVA UGOVARANJA OD STRANE FIDIC-A (MEĐUNARODNOG SAVEZA INŽENJERA KONSULTANATA)

Ažurirani su "odabrani modeli ugovora" za najistaknutije građevinske i infrastrukturne projekte na svetu. FIDIC je objavio revidirane verzije svoje već međunarodno priznate Crvene knjige, Žute knjige i Srebrne knjige, time zamenivši renomirano izdanje FIDIC-ove Zbirke ugovora iz 1999. godine.

Međunarodni savez inženjera konsultanata (poznat kao FIDIC, skraćenica za Fédération Internationale Des Ingénieurs-Conseils) je na godišnjoj konferenciji korisnika održanoj u Londonu 5. i 6. decembra 2017. godine, objavio svoju dugo očekivanu 2017 FIDIC publikaciju Zbirke ugovora. FIDIC je objavio revidirano izdanje svoje međunarodno poznate "Dugine zbirke", naime Crvenu knjigu (Uslovi ugovaranja za građevinske radove), Žutu knjigu (Uslovi ugovaranja za elektro i mašinske radove) i Srebrnu knjigu (Uslovi ugovaranja za projekte ključ u ruke).

FIDIC-ovi novi modeli ugovora iz 2017.godine, nasledili su čuvenu FIDIC publikaciju Zbirke ugovora iz 1999. godine a koja je predstavljala model za mnoge istaknute građevinske i infrastrukturne projekte u svetu zahvaljujući fleksibilnoj i prilagodljivoj primeni FIDIC modela ugovora u nekoliko različitih jurisdikcija. Kao takvi, FIDIC uslovi ugovaranja su za sada - a svakako će tako ostati i u budućnosti - "odabrani modeli ugovora" za međunarodne projekte građevinarstva i infrastrukture, posebno u istočnoj Evropi, Africi, Aziji i na Bliskom istoku.

Novo objavljeni modeli ugovora su odgovor na dugo očekivanu modernizaciju standardnih modela ugovora i reakcija na promenljive potrebe građevinske industrije. Pri tome, FIDIC je u pripremi navedenih priručnika usvojio najbolje prakse i međunarodne standarde a sa ciljem da se prikažu izazovi sa kojima se prilikom sklapanja građevinskih ugovora strane susreću u brzorazvijajućoj i visoko digitalizovanoj budućnosti.

Korisnici novih i detaljnijih FIDIC-ovih priručnika, koji sada sadrže 21 klauzulu Opštih uslova ugovaranja umesto dosadašnjih 20, biće u prilici da se susretnu sa sveobuhvatnim izmenama i dopunama u poređenju sa odredbama iz 1999. godine. Većina izmena je za cilj imala svrsishodna razjašnjenja te pouzdano smanjenje rizika od neusaglašenosti čime se povećava verovatnoća uspešnosti projekata. Konkretno, sledeće izmene i dopune će imati najveći uticaj na strane u međunarodnim ugovorima o izgradnji objekata na osnovu FIDIC priručnika:

- Prvobitna klauzula 20 [*Potraživanja, sporovi i arbitraža*] podeljena je na dva dela,

Decembar, 2017.

klauzulu 20 [*Potraživanja Investitora i Izvođača*] i klauzulu 21 [*Sporovi i arbitraža*] kako bi se napravila razlika između svakodnevnih potraživanja i sporova Strana, te naglasila razlika u ugovornom pristupu; Potraživanja Investitora više ne čine sastavni deo klauzule 2 jer se ona sada tretiraju isto kao i potraživanja Izvođača, u okviru klauzule 20;

- **Podklauzula 3.7. [Utvrđivanja]** Crvene i Žute knjige iz 2017. godine koja zamenjuje **podklauzulu 3.5**, detaljno opisuje **Ulogu inženjera u postupanju sa potraživanjima Strana** te postupnu (step-by-step) proceduru sa vremenskim ograničenjima;
- **Podklauzula 8.3. [Program]** je dopunjena **dodatnim zahtevima** da se **prvobitni program** zajedno sa svim **revidiranim verzijama programa** dostavi Inženjeru (u skladu sa Crvenom i Žutom knjigom iz 2017. godine) ili Investitoru (u skladu sa Srebrnom knjigom iz 2017. godine), npr. **kritični put** i bilo koja direktna ili indirektna aktivnost, **ključni datumi isporuke** za postrojenje i materijale, te svako **odlaganje, vremenski sled i rokovi popravnih radova**, biće prikazani;
- **Podklauzula 20.2. [Zahtevi za plaćanje i/ili EOT]** detaljno propisuje **step by step proceduru** koja se treba poštovati kada **Investitor i Izvođač podnose zahteve** u vezi sa vremenom odnosno novcem. Ako je prvobitni odgovor Inženjera (prema Crvenoj ili Žutoj knjizi iz 2017. godine) ili druge Strane (prema Srebrnoj knjizi) da je Obaveštenje o potraživanju zastarelo zbog 28-dnevnog vremenskog ograničenja, ali se Strana koja potražuje sa tim ne slaže, Strana koja potražuje dužna je da navede ove činjenice u detaljno opisanom zahtevu, te se iste moraju uzeti u obzir pri dogovoru/utvrđivanju;
- **Podklauzula 21 [Uspostavljanje DAAB-a]** predviđa postojanje **stalnog Odbora za sprečavanje i rešavanje sporova (DAAB)**. Odbor se imenuje na početku ugovornog perioda i postoji tokom trajanja ugovornog perioda. Dodatno, procedura donošenja odluke od strane DAAB-a i nesprovođenje iste od strane Ugovarača propisana je podklauzulom 21.4. [*Donošenje odluke od strane DAAB-a*] i podklauzulom 21.7. [*Nepoštovanje odluke DAAB-a*].

Gore navedeno, međutim, odražava samo najvažnije promene. Novi FIDIC priručnici obuhvataju dodatne opsežne promene, kako po dužini, tako i po učinku koji proizvode. Bez obzira da li nastupaju u svojstvu Poslodavca, Izvođača ili Inženjera, neophodno je da sve strane budu potpuno upoznate sa izmenama i dopunama i onime šta predmentne izmene i dopune za njih znače.

U našim narednim obaveštenjima za klijente nastojaćemo da vas informišemo o svim novim pitanjima koja zahtevaju posebnu pažnju a tiču se pregovora o uslovima ugovaranja, uslova o regulisanju potraživanja i arbitraže u međunarodnim ugovorima o izgradnji i sporovima u vezi sa izgradnjom.

O WOLF THEISS-u

Wolf Theiss je jedna od vodećih advokatskih kancelarija u centralnoj, istočnoj i jugoistočnoj Evropi (CEE/SEE). Svoj ugled smo izgradili na kombinaciji jedinstvenog lokalnog poznavanja prava i istaknutih sposobnosti i kapaciteta na međunarodnom nivou. Prvu kancelariju smo otvorili u Beču pre skoro 60 godina. Sada naš tim okuplja više od 340 advokata iz različitih oblasti prava, raspoređenih u 13 zemalja širom CEE/SEE regiona.

Za više informacija o našim uslugama, molim Vas da kontaktirate:

Thomas Anderl

Partner

thomas.anderl@wolftheiss.com

T: +43 1 51510 5494

Miloš Andjelković

Senior Associate

milos.andjelkovic@wolftheiss.com

T: +381 11 3302 900

This memorandum has been prepared solely for the purpose of general information and is not a substitute for legal advice.

Therefore, WOLF THEISS accepts no responsibility if – in reliance on the information contained in this memorandum – you act, or fail to act, in any particular way.

If you would like to know more about the topics covered in this memorandum or our services in general, please get in touch with your usual WOLF THEISS contact or with:

Wolf Theiss
Schubertring 6
AT – 1010 Vienna

www.wolftheiss.com